

PROPHIX – přepočet měny

Přehled:

Korporace skládající se z více samostatných společností musejí konsolidovat finanční data jednotlivých subjektů. Pokud jedna nebo více společností působí na trzích s jinou měnou než mateřská společnost, je konverze měn nezbytnou součástí konsolidace. PROPHIX obsahuje funkce pro automatický přepočítání měn. Cílem tohoto dokumentu je poskytnout přehled o možnostech použití těchto funkcionalit a pokrytí potřeb společností operujících ve více měnách.

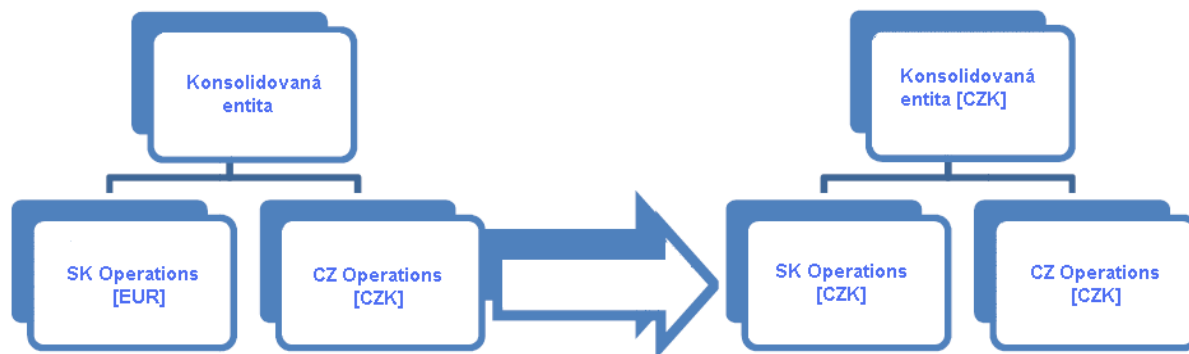
Přehled měsíčních procesů konsolidace finančních dat ve více měnách:

- a) Import General Ledger dat jednotlivých dceřiných společností s využitím PROPHIX procesů.
- b) Převod do reportovací měny s využitím procesů PROPHIX Currency.
- c) Tvorba či oprava adjustmentů nebo vnitropodnikových úprav pomocí journal vstupů v modulu PROPHIX Financial Controller.
- d) Tvorba a distribuce reportů při použití distribučních funkcí nástroje PROPHIX.

Tento dokument je zaměřen na bod b) výše – neposkytuje informace funkci Financial Controller, importu dat nebo reportingu. Tento dokument neobsahuje ani podrobné údaje o procesech modulu PROPHIX Currency – tyto informace jsou dostupné v samostatném dokumentu. Obvykle se témata zmiňovaná v tomto dokumentu vztahují k podnikovým G/L datům, avšak mohou být použita i pro plánování nebo historická data.

Účelem tohoto dokumentu není poskytovat poradenství o použití účetních standardů při převodu měn. Každá společnost požadující podrobné informace může využít služeb kvalifikovaných účetních nebo konzultantů.

PROPHIX Currency Processes

Obr. 1: PROPHIX - Jednoduchý příklad konsolidace měn

PROPHIX ukládá data ve strukturách nazývaných dimenze. V modelu PROPHIX je dimenze „Organizace“ použita pro popis organizačních entit (dceřiných společností). Tato struktura nabízí možnost automatické agregace dat – viz. obr. 1. Dvě entity jsou agregovány do konsolidované entity.

PROPHIX v modelu měn ukládá data na základě jednotlivých použitých měn. Obvykle bývají data importována v nativní měně jednotlivých entit a poté převedena do reportovací měny (nebo konsolidovány do jedné měny). V tomto dokumentu jsou nazývány nativní měna a reportovací měna. Na obr. 1 je nativní měna přepočtena do reportovací měny, kterou je koruna (CZK). Po přepočtu měny jsou data automaticky agregována do konsolidovaných položek. V tomto případě jsou CZ Operations převedeny použitím směnného kurzu 1 (protože data již jsou v CZK), naopak pro SK Operations je použit příslušný směnný kurz mezi EUR a CZK. Pokud jsou jednotlivé entity převedeny správně, jsou konsolidovány pro poskytnutí celkových výsledků korporátu. Vyrovnání, alokace nákladů nebo vnitropodniková vyrovnání jsou provedeny pomocí modulu PROPHIX Financial Controller. Pro účely tohoto dokumentu je převod měn uvažován pouze pro jednu entitu, dceřinou společnost.

Každá entita se skládá z mnoha účtů, a to jak účtů výsledovky tak bilance. Dále jsou data členěna do jednotlivých period, většinou měsíců. PROPHIX umožňuje použít rozdílné směnné kurzy pro každý měsíc, každý účet nebo typ účtů. Například náklady a výnosy mohou být přepočteny jiným směnným kurzem než účty rozvahové.

Jednoduchý příklad

Nejjednodušší cesta jak provést přepočet měny pro entitu organizace je použít stejný směnný kurz pro všechny účty. Obr. 2 zobrazuje výsledek přepočtu v PROPHIXU.

Nativní měna		Směnný kurz:	Reportovací měna	
Prosinec	Leden		25,5	26,1
4 675 €	4 698 €	Výnosy	119 213 Kč	122 618 Kč
2 462 €	2 573 €	Provozní náklady	62 781 Kč	67 155 Kč
2 213 €	2 125 €	Hrubá marže	56 432 Kč	55 463 Kč
983 €	1 024 €	Operativní náklady	25 067 Kč	26 726 Kč
1 230 €	1 101 €	Hrubá marže	31 365 Kč	28 736 Kč
265 €	279 €	Odpisy	6 758 Kč	7 282 Kč
965 €	822 €	Čistý zisk	24 608 Kč	21 454 Kč
Prosinec	Leden		Prosinec	Leden
8 236 €	8 767 €	Oběžný majetek	210 018 Kč	228 819 Kč
15 076 €	15 522 €	Hmotný majetek	384 438 Kč	405 124 Kč
-5 640 €	-5 919 €	Oprávy	-143 820 Kč	-154 486 Kč
9 436 €	9 603 €	Celkem fixní majetek	240 618 Kč	250 638 Kč
2 000 €	2 000 €	Ostatní investice	51 000 Kč	52 200 Kč
19 672 €	20 370 €	Celkem aktiva	501 636 Kč	531 657 Kč
5 609 €	5 485 €	Krátkodobé závazky	143 030 Kč	143 159 Kč
2 000 €	2 000 €	Dlouhodobé závazky	51 000 Kč	52 200 Kč
7 609 €	7 485 €	Závazky celkem	194 030 Kč	195 359 Kč
5 000 €	5 000 €	Kmenové akcie	127 500 Kč	130 500 Kč
7 063 €	7 885 €	Zadržené příjmy	180 107 Kč	205 799 Kč
19 672 €	20 370 €	Celkem závazky a kmenové akcie	501 636 Kč	531 657 Kč

Obr. 2: Přepočet měny jediným směnným kurzem

Jak vidíte na Obr. 2, je použit jeden směnný kurz. Bilance po přepočtu měny neodpovídá účetním standardům. FASB prohlášení 52 států: „V případě aktiv a pasiv musí být pro bilanci použit směnný kurz příslušného data. V případě výnosů, nákladů, zisků a ztrát, musí být použit kurz k datu, kdy byly tyto elementy vykázány. Protože je přepočet směnných kurzů k datu nepraktický je vhodné použít průměrný směnný kurz pro příslušné období.“

Proto obvykle bývají účty výsledovky a bilance přepočteny průměrným směnným kurzem a kurzem na konci měsíce pro příslušný měsíc.

Historické směnné kurzy

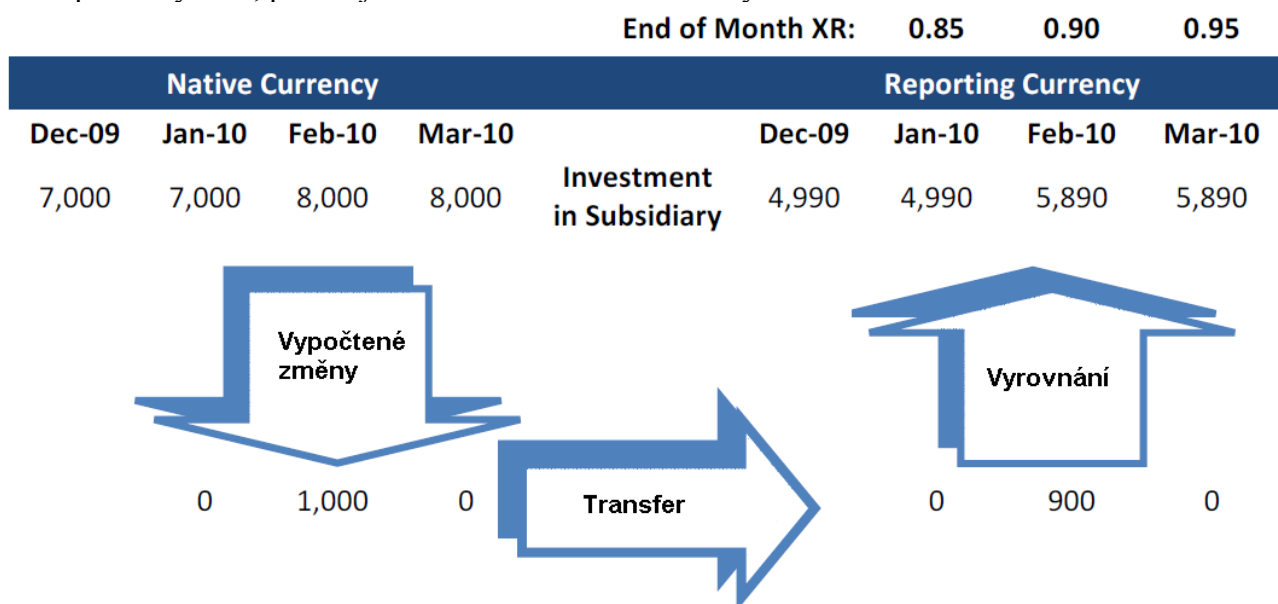
Dalším krokem dochází ke zvýšení komplexnosti a složitosti při přepočtu směnných kurzů a to při použití historických (tj. dočasných) kurzů. Ty většinou bývají použity pro konsolidované entity. Směnný kurz je použit v okamžiku kdy, byl daný účet zadán. Jako příklad je možno použít investice dceřinných společností, kde přepočtené hodnoty nejsou opraveny podle aktuálního kurzu.

Datum	Nativní měna aktiva	Kumulovaný Nativní měna aktiva	Směnný kurz	Reportovací měna aktiva	Kumulovaný Reportovací měna aktiva
12.1.2001	3 000,00 €	3 000,00 €	32,2	96 600 €	96 600 €
2.4.2003	500,00 €	3 500,00 €	28,7	14 350 Kč	100 450 Kč
15.12.2005	2 000,00 €	5 500,00 €	28,8	57 600 Kč	158 400 Kč
1.5.2006	1 000,00 €	6 500,00 €	26,9	26 900 Kč	174 850 Kč
4.6.2008	500,00 €	7 000,00 €	25,1	12 550 Kč	175 700 Kč
25.2.2010	1 000,00 €	8 000,00 €	24,2	24 200 Kč	193 600 Kč

Obr. 3: Příklad použití Historických směnných kurzů

Obr. 3 ukazuje kolik firemních transakcí využívá historické směnné kurzy. Tyto informace obsahují podrobnosti o všech minulých záznamech. Záznamů pro uchování je velké množství, dále musí být spravovány po dlouhé období z důvodu zpětného ověření.

Při využití PROPHIX není nezbytně nutné zaznamenávat všechny transakce na účtu, které byly převedeny prostřednictvím historických kurzů. Zůstatky z počátku roku přesně navazují na nové přírůstky účtů, požadujících historické měnové kurzy.

Obr. 4: Jak Prophix převádí účty vyžadující historické kurzy

Bilance může být označena a převedena prostřednictvím historických kurzů. Pro tyto účty Prophix automaticky vypočítává měsíční rozdíly (změny) před převodem do reportovací měny. Tyto změny jsou pak použity pro výpočet účetních zůstatků v reportovací měně, převádějí se z předchozích období.

Bilance – rozvahové účty

V bilanci se využívají historické kurzy, převody výkazu zisků a ztrát, převody účetní závěrky, atp.. Směnné kurzy v podrozvahových účtech způsobí, že převedená bilance nebude vyrovnaná. Je proto nutné provést úpravu, zadat adjustment.

Směnný kurz:		na konci měsíce	25,8	26,3
		průměrný	25,5	26,1
Nativní měna		Reportovací měna		
Prosinec	Leden		Prosinec	Leden
4 675 €	4 698 €	Výnosy	119 213 Kč	122 618 Kč
2 462 €	2 573 €	Provozní náklady	62 781 Kč	67 155 Kč
2 213 €	2 125 €	Hrubá marže	56 432 Kč	55 463 Kč
983 €	1 024 €	Operativní náklady	25 067 Kč	26 726 Kč
1 230 €	1 101 €	Hrubá marže	31 365 Kč	28 736 Kč
265 €	279 €	Odpisy	6 758 Kč	7 282 Kč
965 €	822 €	Čistý zisk	24 608 Kč	21 454 Kč
Prosinec	Leden		Prosinec	Leden
8 236 €	8 767 €	Oběžný majetek	210 018 Kč	228 819 Kč
15 076 €	15 522 €	Hmotný majetek	388 961 Kč	408 229 Kč
-5 640 €	-5 919 €	Oprávký	-145 512 Kč	-155 670 Kč
9 436 €	9 603 €	Celkem fixní majetek	243 449 Kč	252 559 Kč
2 000 €	2 000 €	Ostatní investice	51 600 Kč	52 600 Kč
19 672 €	20 370 €	Celkem aktiva	507 538 Kč	535 731 Kč
5 609 €	5 485 €	Krátkodobé závazky	143 030 Kč	143 159 Kč
2 000 €	2 000 €	Dlouhodobé závazky	51 600 Kč	52 600 Kč
7 609 €	7 485 €	Závazky celkem	194 630 Kč	195 759 Kč
5 000 €	5 000 €	Kmenové akcie	129 000 Kč	131 500 Kč
7 063 €	7 885 €	Zadržené příjmy	180 107 Kč	205 799 Kč
19 672 €	20 370 €	Celkem závazky a kmenové akcie	507 538 Kč	535 731 Kč

Obr. 5: Výpočet všech "Ostatních výnosů" v bilanci. Zabarvené hodnoty jsou převedeny prostřednictvím historických kurzů

Jak je vidět na obr.5 , při převodu do reportovací měny je nutné provést převodové adjustmenty (úpravy). FASB výkaz 52 uvádí: „Jestliže organizační jednotky pracují se zahraniční nativní měnou, provádí se úpravy, které převádějí finanční výkazy do reportovací měny. Adjustmenty se nedělají přímo do čistého zisku, musí být reportovány ve všech „ostatních příjmech“.

Adjustmenty jsou z důvodu existence převodu měn nazývány jako „Kumulativní převodové adjustmenty“ (KPA). Na obr. 5 jsou počítány KPA, je to hodnota potřebná pro zajištění bilance zůstatků. („Ostatní příjmy“ mohou obsahovat hodnoty jiné než převody adjustmentů, ale na obr. 5 žádné další komponenty neexistují).

PROPHIX počítá KPA v reportovací měně pro každý subjekt, který je konsolidovaný. Hodnoty jsou následně agregovány, tak aby se zjistilo celkové KPA v reportovací měně pro konsolidované entity (obchodní jednotky). KPA se musí vypočítat, protože neexistuje v zúčtovací (domácí) měně. KPA je součástí majetkového výkazu, který je jedním ze standardních finančních výkazů velkých společností. Například výkazy majetku mohou zkreslit report „celkových komplexních příjmů“ každého subjektu a všech komponent. Protože ale tyto adjustmenty nejsou včleňovány do čistého zisku, nijak neovlivní výkaz zisku a ztrát.

Kumulativní převodové adjustmenty pro jednotlivé účty

Může nastat požadavek na report ohledně KPA pro danou bilanci. Při použití PROPHIX to lze snadno provést v šabloně reportu. KPA pro jednotlivé účty – je zde rozdíl mezi hodnotou v bilanci v reportovací měně a hodnotou účtu převedeného na aktuální kurz, který je pro rozvahové účty měsíčním kurzem. U krátkodobých aktiv a pasiv bude KPA nula.

Native Currency		Reporting Currency				
Prosinec	Leden		Prosinec	Leden	Leden	KPA
			kurz EOM			
8 236 €	8 767 €	Oběžný majetek	210 018 Kč	228 819 Kč	228 819 Kč	
15 076 €	15 522 €	Hmotný majetek	388 961 Kč	408 229 Kč	409 781 Kč	-1 552 Kč
-5 640 €	-5 919 €	Oprávky	-145 512 Kč	-155 670 Kč	-156 262 Kč	592 Kč
9 436 €	9 603 €	Celkem fixní majetek	243 449 Kč	252 559 Kč	253 519 Kč	-960 Kč
2 000 €	2 000 €	Ostatní investice	51 600 Kč	52 600 Kč	52 800 Kč	-200 Kč
19 672 €	20 370 €	Celkem aktiva	507 538 Kč	535 731 Kč	537 768 Kč	-2 037 Kč
5 609 €	5 485 €	Krátkodobé závazky	143 030 Kč	143 159 Kč	143 159 Kč	
2 000 €	2 000 €	Dlouhodobé závazky	51 600 Kč	52 600 Kč	52 800 Kč	-200 Kč
7 609 €	7 485 €	Závazky celkem	194 630 Kč	195 759 Kč	197 604 Kč	-1 846 Kč
5 000 €	5 000 €	Kmenové akcie	129 000 Kč	131 500 Kč	132 000 Kč	-500 Kč
7 063 €	7 885 €	Zadržené příjmy	180 107 Kč	205 799 Kč	208 164 Kč	-2 366 Kč
19 672 €	20 370 €	Celkem závazky a kmenové akcie	507 538 Kč	535 731 Kč	537 768 Kč	-2 037 Kč

Obr. 6: Report ukazuje výpočet KPA v bilanci. Tyto účty s KPA jsou nerozdělený zisk, ostatní příjmy a účty, které byly převedeny na historické sazby.

Upozornění, data ve sloupci KPA kolísají. Tento report v zásadě dělí KPA celkové částky (reportováno pro každou obchodní jednotku) do jednotlivých účtů. Data, která jsou na obr. 6 lze vypočítat v PROPHIX šabloně.

V případě dalšího reportingu lze kromě šablony nastavit výpočet KPA hodnot v OLAP kostce. PROPHIX je flexibilní systém, který je schopný řešit reporting ve více měnách a není omezen pouze příklady v tomto dokumentu.

Dodatek A – Další informační zdroje

V USA se ve finančních účetních standardech uveřejňuje prohlášení o finančních standardech číslo 52 s názvem „Převod cizí měny“. To je k dispozici on-line na svých webových stránkách www.fasb.org.

Mezinárodní účetní standardy (IASB) rovněž zveřejňují dokument IAS21 (Mezinárodní účetní standard 21) s názvem "Dopady změn v devizových sazbách" - k dispozici on-line na svých webových stránkách www.iasb.org.